

Comisia drepturile omului și relații interetnice

RAPORT **pe marginea proiectului de Hotărâre cu privire la Raportul** **Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și** **libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022**

(nr.119 din 27.04.2023)

Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022 și constată următoarele.

Raportul este structurat în cinci capitole și reflectă: monitorizarea respectării drepturilor și libertăților omului din Republica Moldova în anul 2022; deficiențele privind respectarea drepturilor copilului; rezumatul activităților de prevenire a torturii, precum și informația detaliată la subiect; monitorizarea respectării drepturilor persoanelor care beneficiază de protecție internațională și informația relevantă privind promovarea drepturilor omului.

La finalul Raportului se regăsesc Recomandările Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile Copilului, precum și informația privind respectarea drepturilor omului în anul 2022 prezentată în date statistice.

Totodată, în textul Raportului sunt indicate domeniile ce necesită intervenția instituțiilor publice competente în vederea îmbunătățirii situației pentru asigurarea respectării drepturilor și libertăților omului.

Raportul reflectă opinia Oficiului Avocatului Poporului cu privire la evoluțiile și regresele privind respectarea drepturilor omului în țara noastră, precum și o evaluare complexă a respectării drepturilor copilului în Republica Moldova în anul 2022.

Pe data de 11 aprilie 2023 Comisia a desfășurat audieri publice pe marginea Raportului Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022 și a remarcat că fenomenul încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului continuă să fie o problemă la nivel național. Iar, pentru a îmbunătăți situația și a reduce cazurile de lezare a drepturilor și libertăților omului este nevoie de acțiuni conjugate a tuturor autorităților publice responsabile.

Ca urmare a examinării Raportului Avocatului Poporului, se constată că în anul 2022 Republica Moldova nu a făcut progrese semnificative în domeniul respectării drepturilor omului. Or, în anul 2022 spectrul drepturilor pretins încălcate sunt similare cu cele din anul 2021 și nu sunt evoluții pozitive evidente

privind respectarea următoarelor drepturi fundamentale: dreptul la un proces echitabil; dreptul la viață, integritate fizică și psihică; dreptul la ocrotirea sănătății; dreptul la libertatea individuală și siguranță; protecția datelor cu caracter personal; libertatea opiniei și exprimării; dreptul la asistență și protecția socială; dreptul la proprietate privată și la protecția acesteia; dreptul la informație; dreptul la muncă și protecția muncii; dreptul la petiționare, ș.a.

Comisia apreciază faptul că la finalul anului 2022 s-a găsit o soluție privind problema sediului Oficiului Avocatului Poporului, adică plasarea într-un sediu temporar grație suportului acordat de Organizația Națiunilor Unite.

Totuși, problema nu este soluționată definitiv, de aceea, este necesară reconstrucția capitală a sediului Oficiului Avocatului Poporului și identificarea de către Guvern a resurselor necesare pentru finanțarea: 1) unităților de personal la nivelul efectivului-limită aprobat de Parlament; 2) a cheltuielilor de întreținere pentru asigurarea funcționalității Oficiului Avocatului Poporului; 3) a activităților ce derivă din mandatul Avocaților Poporului; și 4) a serviciilor de restaurare a sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr.16.

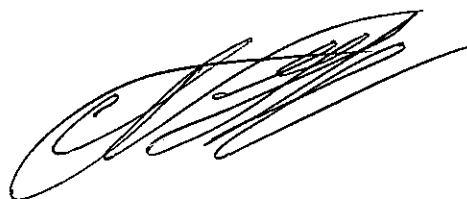
În cadrul dezbaterilor, deputatul Angela Munteanu-Pojoga a formulat două propuneri de modificare a textului lit. a) și lit. c), al art.4 din proiectul de Hotărâre, și anume:

I. la lit. a), în debut, cuvintele: "va întreprinde acțiunile necesare pentru înlăturarea curențelor" se vor înlocui cu cuvintele "va lua cunoștință cu curențele";

II. la litera c), în debut, cuvintele: "va asigura îndeplinirea de către ministere și instituțiile subordonate Guvernului a recomandărilor", se vor înlocui cu cuvintele "va lua în considerare recomandările".

În concluzie, cu votul majorității membrilor Comisiei (4 voturi – pentru și 2 abțineri de la vot), se propune aprobarea Hotărârii cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022.

Grigore NOVAC,
Președintele Comisiei

HOTĂRÂRE

cu privire la Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022

În temeiul art. 128 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996, și al art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul),

Parlamentul adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. – Se ia act de Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, precum și de opinia Comisiei drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului privind activitatea Oficiului Avocatului Poporului în perioada indicată.

Art. 2. – (1) Se apreciază monitorizarea și evaluarea de ansamblu a situației privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022.

(2) Se ia act de problemele din domeniu reflectate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, precum și de recomandările Avocatului Poporului și ale Avocatului Poporului pentru drepturile copilului în vederea remedierii carențelor depistate.

(3) Se subliniază importanța implementării recomandărilor formulate în raportul menționat, care sunt adresate autorităților responsabile de remedierea situației și au scopul de a preveni și/sau a reduce considerabil fenomenul încălcării drepturilor omului.

Art. 3. – În vederea îmbunătățirii situației în domeniul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, precum și a soluționării problemelor identificate,

Guvernul Republicii Moldova, Ministerul Justiției, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne, Administrația Națională a Penitenciarelor, Comisia Electorală Centrală, autoritățile administrației publice locale, precum și alte autorități competente vor examina recomandările formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022 și se vor implica plenar în asigurarea implementării acestora.

Autoritățile vizate vor informa Parlamentul, în termen rezonabil, cu privire la implementarea recomandărilor.

Art. 4. – Guvernul:

a) va lua cunoștință de carențele depistate, pentru perfecționarea și consolidarea cadrului normativ existent, precum și va adopta, în termen rezonabil, actele normative și/sau politicile publice necesare pentru implementarea recomandărilor cuprinse în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022;

b) va colabora activ cu Oficiul Avocatului Poporului în procesul de soluționare a problemelor ce au impact negativ asupra drepturilor și libertăților omului, precum și va stabili un mecanism eficient de consultare constantă de către Guvern a opiniei Avocatului Poporului pe marginea proiectelor de acte normative și/sau de politici publice în vederea evitării adoptării unor reglementări ce pot restrânge nejustificat drepturile și libertățile fundamentale ale omului;

c) va lua în considerare recomandările formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, stabilind în acest sens un mecanism specific de coordonare a procesului și de raportare Comisiei drepturile omului și relații interetnice a realizărilor;

d) va fortifica și va perfecționa mecanismul guvernamental de implementare a recomandărilor Avocatului Poporului și ale Avocatului Poporului pentru drepturile copilului;

e) va identifica resursele necesare pentru finanțarea:

- unităților de personal la nivelul efectivului-limită aprobat de Parlament;
- cheltuielilor de întreținere pentru asigurarea funcționalității Oficiului Avocatului Poporului;
- activităților ce derivă din mandatul avocaților poporului; și
- serviciilor de restaurare a sediului Oficiului Avocatului Poporului din str. Sfatul Țării nr. 16;

f) va prezenta Parlamentului propuneri de modificare a cadrului normativ în vederea ajustării nivelului de salarizare a angajaților Oficiului Avocatului Poporului.

Art. 5. – Autorităților administrației publice locale de toate nivelurile li se recomandă:

- a) să asigure respectarea drepturilor și libertăților omului potrivit competențelor ce le revin;
- b) să acționeze ferm în vederea angajării de specialiști pentru protecția drepturilor copilului în cadrul autorităților administrației publice locale de nivelul I;
- c) să asigure informarea corectă și în timp util a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și a problemelor de interes personal în condițiile Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație;
- d) să asigure transparența în procesul decizional în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Art. 6. – Comisiilor permanente ale Parlamentului li se recomandă:

- a) să desfășoare audieri publice pe marginea subiectelor abordate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022, ținând cont de domeniile lor de competență;
- b) să se călăuzească, în procesul de perfecționare și ajustare a cadrului normativ național, de recomandările formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022;
- c) să contribuie la perfecționarea cadrului normativ în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului, astfel încât actele normative și politicile statului să protejeze demnitatea umană și să ofere o protecție corespunzătoare oricărei persoane;
- d) să fortifice funcția de control parlamentar în domeniul respectării drepturilor și libertăților omului, să monitorizeze mijloacele aplicate pentru restabilirea drepturilor încălcate și rezultatele obținute, precum și să propună remedii eficiente pentru persoanele lezate în drepturi;
- e) să monitorizeze, în funcție de domeniile lor de competență, îndeplinirea de către autoritățile și instituțiile publice aflate sub control parlamentar a recomandărilor formulate în Raportul Avocatului Poporului privind respectarea drepturilor și libertăților omului în Republica Moldova în anul 2022.

Art. 7. – Oficiului Avocatului Poporului i se recomandă:

- a) să monitorizeze permanent implementarea legislației în domeniul protecției drepturilor și libertăților omului;
- b) să sesizeze continuu autoritățile publice responsabile cu privire la amploarea și tendințele fenomenului încălcării drepturilor omului la nivel național;
- c) să mediatizeze constant problemele sistemice ce duc la încălcarea drepturilor și libertăților omului, precum și cazurile de rezonanță;
- d) să contribuie la perfecționarea mecanismelor de apărare a drepturilor și libertăților omului;

e) să sensibilizeze periodic societatea pentru ca fiecare persoană să conștientizeze importanța cunoașterii drepturilor și libertăților omului și a căilor legale de apărare a acestora.

Art. 8. – Controlul asupra îndeplinirii prevederilor prezentei hotărâri va fi exercitat de către Comisia drepturile omului și relații interetnice.

Art. 9. – Prezenta hotărâre intră în vigoare la data adoptării.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

по Докладу народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году

На основании статьи 128 Регламента Парламента, принятого Законом № 797/1996, частей (1) и (3) статьи 29 Закона о народном адвокате (омбудсмене) № 52/2014

Парламент принимает настоящее постановление.

Ст. 1. – Принять к сведению Доклад народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году, а также заключение Комиссии Парламента по правам человека и межэтническим отношениям о деятельности Офиса народного адвоката за указанный период.

Ст. 2. – (1) Дать оценку мониторингу и общему обзору положения в области соблюдения прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году.

(2) Принять к сведению проблемы в этой области, отраженные в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году, а также рекомендации по устранению выявленных недостатков, представленные народным адвокатом и народным адвокатом по правам ребенка.

(3) Подчеркнуть важность выполнения изложенных в указанном докладе рекомендаций, которые адресованы органам, ответственным за улучшение положения и целью которых является предотвращение и/или значительное сокращение явления нарушения прав человека.

Ст. 3. – В целях улучшения положения в области соблюдения основных прав и свобод человека, а также решения выявленных проблем Правительству Республики Молдова, Министерству юстиции, Министерству финансов, Министерству здравоохранения, Министерству труда и социальной защиты, Министерству образования и исследований, Министерству внутренних дел, Национальной пенитенциарной администрации, Центральной избирательной

комиссии, органам местного публичного управления, а также другим компетентным органам власти рассмотреть рекомендации, изложенные в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году и в полной мере принять участие в обеспечении их выполнения.

Указанным органам власти информировать Парламент в разумные сроки о выполнении рекомендаций.

Ст. 4. – Правительству:

а) ознакомиться с выявленными недостатками для совершенствования и упрочения существующей нормативной базы, а также в разумные сроки принять необходимые нормативные акты и/или программные документы для выполнения рекомендаций, содержащихся в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году;

б) активно сотрудничать с Офисом народного адвоката в процессе решения проблем, оказывающих негативное влияние на права и свободы человека, а также ввести эффективный механизм постоянного ознакомления Правительства с мнением народного адвоката по проектам нормативных актов и/или программных документов с тем, чтобы избежать принятия регулирующих норм, которые могут необоснованно ограничивать основные права и свободы человека;

с) принять во внимание рекомендации, представленные в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году, установив в связи с этим специфический механизм для координации процесса и представления отчетности Комиссии по правам человека и межэтническим отношениям;

д) упрочить и усовершенствовать правительственный механизм по выполнению рекомендаций народного адвоката и народного адвоката по правам ребенка;

е) идентифицировать ресурсы, необходимые для финансирования:

– единиц персонала в соответствии со штатным расписанием, утвержденным Парламентом;

– эксплуатационных расходов для обеспечения деятельности Офиса народного адвоката;

– деятельности, связанной с полномочиями народных адвокатов;

– услуг для восстановления здания Офиса народного адвоката по адресу ул. Сфатул Цэрий, 16;

ф) представить Парламенту предложения по внесению изменений в нормативную базу для корректировки уровня оплаты труда работников Офиса народного адвоката.

Ст. 5. – Органам местного публичного управления всех уровней рекомендовать:

- а) обеспечивать соблюдение прав и свобод человека в соответствии со своей компетенцией;
- б) активно привлекать к работе в органах местного публичного управления первого уровня специалистов по защите прав ребенка;
- в) обеспечивать правильное и своевременное информирование граждан по вопросам, представляющим общественный интерес, и проблемам, представляющим личный интерес, в соответствии с Законом о доступе к информации № 982/2000;
- г) обеспечивать прозрачность процесса принятия решений в соответствии с положениями Закона о прозрачности процесса принятия решений № 239/2008.

Ст. 6. – Постоянным комиссиям Парламента рекомендовать:

- а) провести публичные слушания по вопросам, затронутым в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году с учетом областей их компетенции;
- б) в процессе совершенствования и приведения национальной нормативной базы в соответствие с международными стандартами руководствоваться представленными в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году рекомендациями;
- в) вносить вклад в совершенствование нормативной базы в области защиты прав и свобод человека с тем, чтобы нормативные акты и государственная политика защищали человеческое достоинство и предоставляли необходимую защиту каждому человеку;
- г) усилить функцию парламентского контроля в области соблюдения прав и свобод человека, осуществлять мониторинг способов, применяемых для восстановления нарушенных прав, и достигнутых результатов, а также предлагать эффективные средства правовой защиты для лиц, чьи права были нарушены;
- д) в соответствии с областями своей компетенции осуществлять мониторинг выполнения подконтрольными Парламенту органами публичной власти и публичными учреждениями рекомендаций, представленных в Докладе народного адвоката о соблюдении прав и свобод человека в Республике Молдова в 2022 году.

Ст. 7. – Офису народного адвоката рекомендовать:

- а) осуществлять непрерывный мониторинг выполнения законодательства в области защиты прав и свобод человека;

б) постоянно уведомлять ответственные органы публичной власти о масштабах и тенденциях феномена нарушения прав человека на национальном уровне;

с) постоянно предавать гласности системные проблемы, ведущие к нарушению прав и свобод человека, а также резонансные случаи;

д) вносить вклад в совершенствование механизмов защиты прав и свобод человека;

е) регулярно повышать информированность общества с тем, чтобы каждый член общества осознал важность знания прав и свобод человека и средств их правовой защиты.

Ст. 8. – Контроль за выполнением положений настоящего постановления возложить на Комиссию по правам человека и межэтническим отношениям.

Ст. 9. – Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ПАРЛАМЕНТА